



دانشگاه گوارزی و منابع طبیعی گلستان

نشریه پژوهش‌های علوم و فناوری چوب و جنگل

جلد بیستم، شماره دوم، ۱۳۹۲

<http://jwfst.gau.ac.ir>

وضعیت کارگاه‌های تولیدات چوبی استان گلستان

*صغری یداللهی^۱ و علی رفیعی^۲

^۱عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، آموزشکده فنی و حرفه‌ای سما، واحد آزادشهر،

^۲استادیار دانشکده مهندسی چوب و کاغذ، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران

تاریخ دریافت: ۸۹/۸/۱؛ تاریخ پذیرش: ۹۱/۱/۲۶

چکیده

در این پژوهش وضعیت کنونی واحدهای ساخت و تولید محصولات چوبی از نظر اندازه کارگاه، انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی، نوع مواد اولیه و ماشین‌آلات موجود در کارگاه‌ها بررسی شده و داده‌ها از طریق پرسش‌نامه از ۱۲۷ واحد تولیدی صنایع چوب که در بخش‌های ساخت و تولید کابینت، انواع مبلمان اداری و خانگی و دکوراسیون منازل فعالیت دارند، در سطح شهرستان‌های استان گلستان جمع‌آوری شده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده نشان داد که ۵۲ درصد از کارگاه‌های تولیدی، کارگاه‌های کوچک بوده و پس از آن بیش‌ترین فراوانی مربوط به کارگاه‌های خیلی کوچک می‌باشد. بیش‌تر کارگاه‌ها توسط یک نفر و با سرمایه‌ای اندک راه‌اندازی شده‌اند و همه کارگاه‌ها مربوط به بخش خصوصی می‌باشند. ۶۲ درصد از کارگاه‌ها، انبار مواد اولیه و ۷۵ درصد آن‌ها انبار محصولات تولیدی ندارند. عمده‌ترین دلیل نبود انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی، نبود سرمایه کافی می‌باشد. ۴۰ درصد درودگران از فضای کارگاه برای نگهداری مواد اولیه مصرفی خود استفاده می‌کنند. ۳۸ درصد کارگاه‌ها از مواد اولیه مختلف برای ساخت محصولات چوبی استفاده می‌کنند و ۳۴ درصد آن‌ها فقط از نراد، ۱۸ درصد از MDF و تخته‌خرده‌چوب روکش شده و ۱۰ درصد از چوب‌آلات جنگلی بهره می‌برند. مهم‌ترین دلیل استفاده از مواد اولیه مختلف مصرفی، کیفیت مواد و سفارش مشتری می‌باشد ضمن این‌که ۷۹ درصد ماشین‌آلات اصلی کارگاه‌ها را ماشین‌آلات ساخت ایران تشکیل می‌دهد اما دستگاه‌های کوچک برقی بیش‌تر خارجی‌اند.

واژه‌های کلیدی: کارگاه تولیدات چوبی، سازه‌های چوبی، ماشین‌آلات صنایع چوب، استان گلستان

*مسئول مکاتبه: s.yadollahi@yahoo.com

مقدمه

استان گلستان با مساحت ۲۰۴۳۷ کیلومترمربع، ۱/۳ درصد مساحت کل کشور را به خود اختصاص می‌دهد و شهرهای آزادشهر، آق‌قلا، بندرگز، ترکمن، رامیان، علی‌آباد، کردکوی، کلاله، گرگان، گنبد کاووس و مینودشت هستند. تمام قسمت جنوبی و جنوب‌شرقی و قسمتی از شرق گرگان را جنگل فرا گرفته است. وسعت این جنگل‌ها حدود ۴۳۸ هزار هکتار برآورد شده و محدوده آن از گلوگاه در غرب تا گلیداغ در شرق گسترش دارد. گونه‌های بسیار باارزشی چون بلندمازو، راش، ممرز، توسکا، ملج، افرا، آزاد، سرخدار، زربین و... در این جنگل‌ها وجود دارد که از نظر زیست‌محیطی دارای اهمیت فراوان بوده و یک قطب مهم اقتصادی از نظر صنایع فرآورده‌های جنگلی مانند کارخانجات و واحدهای تولیدی تخته‌خرده‌چوب، چوب‌بری و واحدهای تولید سازه‌ها و محصولات چوبی مانند کابینت‌سازی، مبلمان، دکوراسیون، پوشش‌های کف و... می‌باشد که بخش بسیار وسیعی از کل واحدهای تولیدی در استان گلستان را شامل می‌شوند (سالنامه آماری استان گلستان، ۱۳۸۶). امروزه از صفحات چوبی مانند تخته‌خرده‌چوب، تخته چندلایه و تخته فیبر با دانسیته متوسط (MDF)^۱ به‌طور عمده برای مبلمان اداری و منزل و کابینت آشپزخانه استفاده می‌شود. صنعت تولید تخته‌خرده‌چوب در خلال سال‌های گذشته به واسطه امکان استفاده از پوشال چوبی و حجم عظیمی از ضایعات صنایع چوبی و برداشت‌های جنگلی، از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است.

بسیاری از مصرف‌کنندگان قیمت مناسب، پایداری ابعاد مناسب، امکان برش مناسب، کیفیت مناسب و یکنواختی ضخامت پانل‌های تخته‌خرده‌چوب را به‌عنوان مهم‌ترین دلایل مصرف این محصول به‌عنوان لایه مرکزی پانل‌های مصرفی در صنایع مبلمان و کابینت آشپزخانه ذکر می‌کنند (نملی، ۲۰۰۷). نتایج پژوهش‌های انجام شده، مهم‌ترین دلایل استفاده از صفحات تخته‌خرده‌چوب را در صنایع مبلمان و کابینت آشپزخانه، مقرون به صرفه بودن آن‌ها و مهم‌ترین دلایل بازدارنده استفاده از آن‌ها را اعتراض مشتریان پیرامون پایداری ابعادی کم و خواص مقاومتی ضعیف ذکر کرده‌اند (وو، ۲۰۰۰).

همچنین پژوهش جامعی پیرامون وضعیت و چشم‌انداز مشتریان، با در نظر گرفتن تأثیر متقابل مصرف الوار و محصولات صفحه‌ای و ملاک‌های انتخاب محصول از سوی تولیدکنندگان (از نظر فنی، اقتصادی و...) انجام گرفته است. در این پژوهش بیش‌تر مصاحبه‌شوندگان و پاسخ‌دهندگان بر این نکته تأکید داشتند که سعی دارند در برنامه‌های اقتصادی و تولیدی خود به‌تدریج بر میزان مصرف الوار

1- Medium Density Fiber Board

چوبی و تخته‌لایه بیافزایند (ولسکی، ۲۰۰۱). بررسی بازار و صنعت اوراق فشرده چوبی در خاورمیانه نشان می‌دهد که شرایط بحرانی اقتصاد، ثبات نداشتن در قیمت اولیه، افزایش سریع قیمت و هزینه‌های تولید و سایر موارد دیگر باعث ایجاد شرایط سخت و طاقت‌فرسایی در صنایع چوب کشورهای مختلف شده است. بسیاری از کارخانجات، به‌ویژه کارخانجات بزرگ و مطرح در پی آن هستند تا با تولید محصولاتی با قیمت تمام شده کم‌تر، کاهش حداکثر هزینه‌های تولید، پخش محصولات در بازارهای آسیا، چین و اقیانوسیه و تنوع در محصول، موقعیت خود را در بازار تولید و مصرف حفظ کنند (آرین، ۲۰۰۶). پژوهش‌های دیگری در زمینه تولیدکنندگان صنعت مبلمان و فرآورده‌های جنگلی قاره آسیا، عواملی مانند کاهش هزینه‌های تولید محصولات، تولید فرآورده‌های سریع‌تر، تحویل هرچه سریع‌تر محصولات و سرویس‌دهی به مشتریان را از عوامل موفقیت تولیدکنندگان در عرصه اقتصاد عنوان کرد (چنگ، ۲۰۰۹).

در این مقاله به وضعیت کنونی واحدهای ساخت و تولید محصولات چوبی از نظر اندازه کارگاه، انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی، نوع مواد اولیه و ماشین‌آلات موجود در کارگاه و بررسی چالش‌های موجود پرداخته شد و اطلاعات مهمی در زمینه وضعیت تولیدکنندگان سازه‌های چوبی استان گلستان ارایه گردید تا به درک بهتر مشکلات این گروه صنفی کمک کند.

مواد و روش‌ها

با توجه به ماهیت این پژوهش که از نوع زمینه‌یابی (پرسش‌نامه و مصاحبه) بوده است و با توجه به این‌که بخشی از سرپرستان واحدها که به‌عنوان ارایه‌دهنده اطلاعات بودند از سواد کافی برخوردار نبوده‌اند و همچنین ضرورت اعمال دقت بالاتر در پرسش‌نامه‌ها، از روش مصاحبه بسیار سازمان‌یافته استفاده شد. در مصاحبه بسیار سازمان‌یافته، پرسش‌ها از نوع پاسخ بسته و به تعداد اندک پرسش‌های پاسخ باز می‌باشند. در این پژوهش عمده پرسش‌ها از نوع پاسخ بسته بوده‌اند. با توجه به نتایج به‌دست آمده در مورد گزینه‌های مربوط به پاسخ پرسش‌ها، در نظر گرفته شد که در بعضی از پرسش‌ها عبارت سایر موارد نیز ذکر گردد تا گزینه‌هایی که ممکن است از قلم افتاده باشد به‌صورت پاسخ باز از طرف مصاحبه‌شونده ارایه گردد.

جامعه آماری، تمامی واحدهای تولیدی صنایع چوب که در بخش ساخت و تولید کابینت، انواع مبلمان اداری و خانگی و دکوراسیون منازل در سطح شهرستان‌های استان گلستان فعالیت می‌کنند را شامل می‌شود. با توجه به پژوهش‌های مقدماتی به‌عمل آمده تعداد این واحدها از طریق اتحادیه

درودگران هر شهرستان ثبت شد (این طرح فقط واحدهای ثبت شده و دارای مجوز را شامل می‌شود) جامعه آماری شامل ۱۵۸۰ واحد تولیدی می‌باشد.

تعداد واحدها در شهرستان‌ها متفاوت است و با توجه به این‌که شرایط اقتصادی بر وضعیت این گروه‌ها تأثیر متفاوت دارد، برای تعیین حجم نمونه از شیوه تصادفی طبقه‌ای استفاده شده است. طبق قانون کوکرین، حجم نمونه ۳۱۰ واحد تعیین گردید. از حجم نمونه برای هر شهر درصدی از سهم هر شهر در تعداد کل واحدهای استان در نظر گرفته می‌شود.

در بیش‌تر پروژه‌های پژوهشی که به شیوه مصاحبه انجام می‌شود محدودیت‌های مالی، وقت و نیروی انسانی، اندازه نمونه‌ای را که مورد مطالعه قرار می‌گیرد، محدود می‌سازد. در مطالعات زمینه‌یابی می‌توان تعداد نمونه‌ها را به ۱۰۰ نفر محدود کرد (دلاور، ۱۳۸۱). با توجه به محدودیت‌های ذکر شده و دقت بالای مصاحبه و استناد به شیوه‌های نمونه‌گیری، در این پژوهش حجم نمونه به تعداد ۱۲۷ نمونه کاهش یافت.

در این طرح پژوهشی به وضعیت کنونی واحدهای ساخت و تولید محصولات چوبی از نظر اندازه کارگاه، انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی، نوع مواد اولیه و ماشین‌آلات موجود در کارگاه پرداخته شد. بعد از جمع‌آوری اطلاعات، پاسخ پرسش‌ها (داده‌های کیفی) طبقه‌بندی شده و سپس براساس قوانین تجزیه و تحلیل، داده‌های کیفی به‌دست آمده از پرسش‌نامه کدگذاری شدند. آن‌گاه داده‌ها با نرم‌افزار SPSS آنالیز شده و با تعیین درصد فراوانی هر طبقه (با توجه به تعداد علائم یا کد در هر طبقه) در مورد مشخصات مورد بررسی، نمودارهای میله‌ای و دایره‌ای (کلوچه‌ای) با توجه به فاکتورهای مورد بررسی با نرم‌افزار Excel رسم گردیده و شرایط و وضعیت هر یک مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت. در این پژوهش مقایسه‌ای بین صنایع متفاوت مانند دکوراسیون، مبلمان و کابینت‌سازی صورت نگرفت.

نتایج و بحث

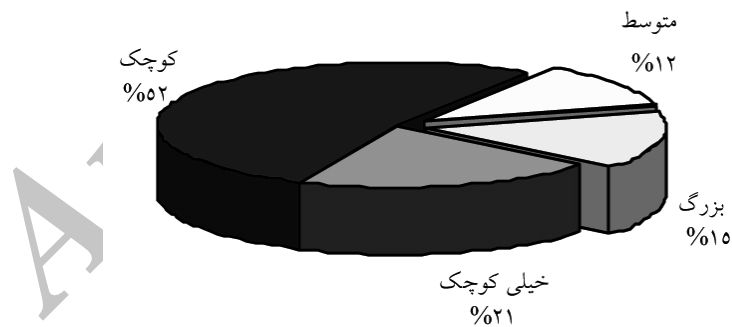
اندازه کارگاه: در این پژوهش کارگاه‌های صنایع چوب از نظر اندازه به ۴ گروه خیلی کوچک، کوچک، متوسط و بزرگ تقسیم‌بندی شدند. با توجه به این‌که تقسیم‌بندی مشخصی برای این کارگاه‌ها وجود نداشت براساس نظرسنجی از اعضای هیأت مدیره اتحادیه درودگران شهرستان گرگان تقسیم‌بندی به‌شرح زیر پیشنهاد گردید.

کارگاه‌های با مساحت تا ۴۰ مترمربع	خیلی کوچک	از ۴۰-۱۰۰ مترمربع	کوچک
از ۱۰۰-۲۰۰ مترمربع	متوسط	بیش از ۲۰۰ مترمربع	بزرگ

جدول ۱- فراوانی اندازه کارگاه.

اندازه کارگاه	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کوچک	۲۶	۲۰/۵	۲۰/۶	۲۰/۶
کوچک	۶۶	۵۲/۰	۵۲/۴	۷۳/۰
متوسط	۱۵	۱۱/۸	۱۱/۹	۸۴/۹
بزرگ	۱۹	۱۵/۰	۱۵/۱	۱۰۰/۰
جمع کل	۱۲۶	۹۹/۲	۱۰۰/۰	
بدون پاسخ	۱	۰/۸		
مجموع	۱۲۷	۱۰۰/۰		

براساس آزمون کای اسکویر (جدول ۴) و با توجه به این که ($X^2=52$ و $Sig \leq 0/05$) می باشد، بنابراین تفاوت فراوانی های مشاهده شده واقعی است و بیش تر کارگاه ها کوچک هستند. ۵۲ درصد از کارگاه های استان گلستان کارگاه های کوچک بوده و پس از آن کارگاه های خیلی کوچک (۲۰/۵ درصد) قرار دارند. بیش تر کارگاه ها توسط یک نفر و با سرمایه ای اندک راه اندازی شده اند و همه کارگاه ها مربوط به بخش خصوصی می باشند. نملی و همکاران (۲۰۰۷) نیز در پژوهش های خود عنوان کرده اند که حدود ۶۷ درصد از شرکت های مبلمان موجود در ترکیه مربوط به بخش خصوصی بوده و توسط یک نفر و با سرمایه ای اندک راه اندازی شده اند.



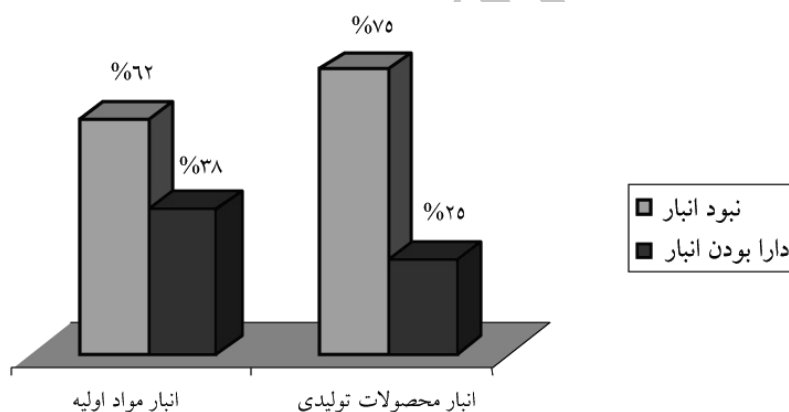
شکل ۱- کارگاه های صنایع چوب استان گلستان از نظر اندازه.

انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی: با توجه به جدول ۲ و شکل ۲ مشاهده می گردد که ۶۲ درصد از کارگاه ها انبار مواد اولیه و ۷۵ درصد آنها انبار محصولات تولیدی ندارند.

جدول ۲- فراوانی انبار مواد اولیه و انبار محصولات تولیدی.

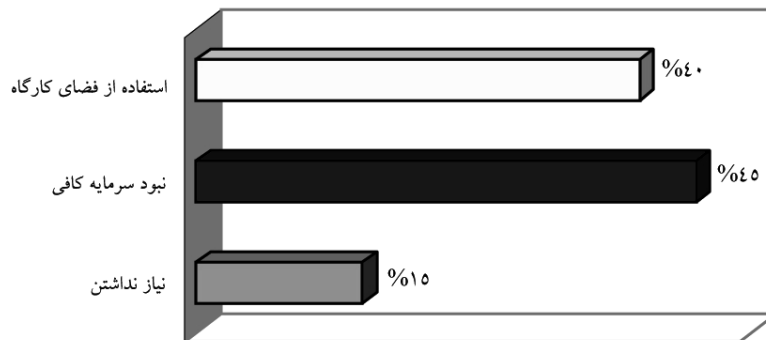
		فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
انبار مواد اولیه	ندارد	۷۹	۶۲/۲	۶۲/۲	۶۲/۲
	دارد	۴۸	۳۷/۸	۳۷/۸	۱۰۰/۰
	جمع کل	۱۲۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	
انبار محصولات تولیدی	ندارد	۹۵	۷۴/۸	۷۴/۸	۷۴/۸
	دارد	۳۲	۲۵/۲	۲۵/۲	۱۰۰/۰
	جمع کل	۱۲۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

در جدول ۲، با توجه به این که ($X^2=31/252$ و $Sig \leq 0/05$) می‌باشد، بنابراین می‌توان ادعا کرد تفاوت فراوانی‌های مشاهده شده واقعی و قابل تعمیم به جامعه است یعنی بیش‌تر کارگاه‌ها انبار مواد اولیه و انبار محصولات تولیدی ندارند.



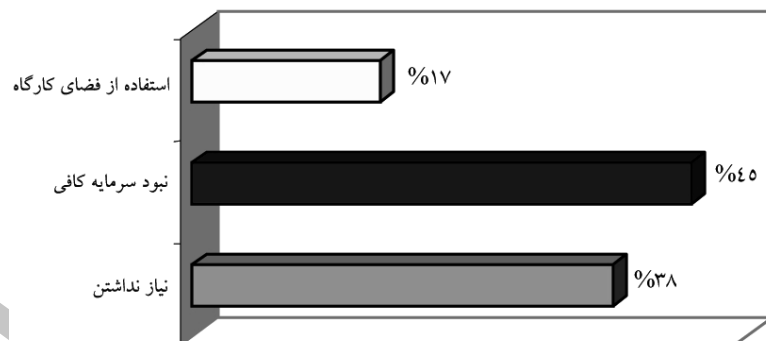
شکل ۲- وجود یا نبود انبار مواد اولیه و انبار محصولات تولیدی.

با توجه به شکل ۳ مشاهده می‌گردد که ۴۵ درصد از پاسخ‌دهندگان دلیل نبود انبار مواد اولیه را نبود سرمایه کافی ذکر کرده‌اند، ۴۰ درصد آن‌ها از فضای کارگاه برای نگهداری مواد اولیه مصرفی خود استفاده می‌کنند و ۱۵ درصد دیگر نیز با توجه به تهیه مواد اولیه در حد مورد نیاز عنوان کرده‌اند که نیازی به انبار ندارند.



شکل ۳- علل نبود انبار مواد اولیه.

شکل ۴ نشان‌دهنده علل نبود بهره‌مندی از انبار محصولات تولیدی می‌باشد. چنان‌چه مشاهده می‌شود ۴۵ درصد پاسخ‌دهندگان دلیل اصلی استفاده نکردن انبار محصولات تولیدی را نبود سرمایه کافی ذکر کرده‌اند و ۳۸ درصد آن‌ها به‌خاطر سفارشی بودن تولیدات و تحویل سریع به مشتری، اعلام کرده‌اند که به انبار نیازی ندارند.



شکل ۴- علل نبود انبار محصولات تولیدی.

مواد اولیه مصرفی: در خصوص مواد اولیه مصرفی، کارگاه‌های صنایع چوب به ۴ گروه تقسیم شدند کارگاه‌هایی که فقط از چوب‌آلات وارداتی (نراد) استفاده می‌کنند، کارگاه‌هایی که از MDF و تخته‌خرده‌چوب روکش شده استفاده می‌کنند، کارگاه‌هایی که انواع سفارش‌ها را پذیرفته و انواع مواد اولیه را به‌کار می‌برند و گروه چهارم که به‌عنوان سایر موارد عنوان گردید کارگاه‌هایی می‌باشند که از

چوب‌آلات جنگلی نیز همراه با دیگر مواد استفاده می‌کنند. لازم به ذکر است که برخی مواد اولیه مصرفی مانند تخته‌خرده‌چوب و تخته‌سه‌لا با توجه به کاربرد آن‌ها در بیش‌تر کارگاه‌ها در تقسیم‌بندی در نظر گرفته نشدند.

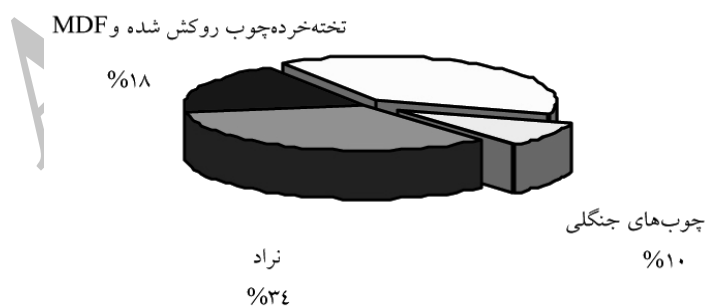
جدول ۳- فراوانی مواد اولیه مصرفی.

درصد تجمعی	درصد معتبر	درصد فراوانی	
۳۴/۱	۳۳/۹	۴۳	نراد
۵۲/۴	۱۸/۱	۲۳	MDF و تخته‌خرده‌چوب روکش شده
۹۰/۵	۳۷/۸	۴۸	نراد، MDF، تخته‌خرده‌چوب روکش شده، HPL و تخته چندلایه
۱۰۰/۰	۹/۴	۱۲	سایر موارد
۱۰۰/۰	۹۹/۲	۱۲۶	جمع کل
	۰/۸	۱	بدون پاسخ
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۲۷	جمع کل

با توجه به شکل ۵ مشاهده می‌شود که ۳۸ درصد کارگاه‌ها از بیش‌تر مواد اولیه برای ساخت محصولات چوبی استفاده می‌کنند، ۳۴ درصد آن‌ها فقط از نراد و ۱۸ درصد از MDF و تخته‌خرده‌چوب روکش شده استفاده می‌کنند. ۱۰ درصد از کارگاه‌ها از چوب‌آلات جنگلی استفاده می‌کنند.

نراد، تخته‌خرده‌چوب روکش شده، تخته چند لایه، HDF و MDF

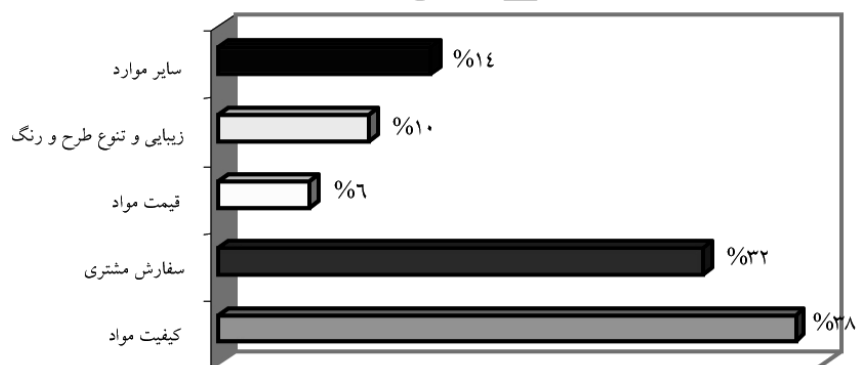
%۳۸



شکل ۵- درصد مواد اولیه مختلف مصرفی.

در جدول ۴ با توجه به این که $X^2=272/06$ و $Sig \leq 0/05$ می باشد، تفاوت فراوانی های مشاهده شده واقعی می باشد و میزان مصرف مواد مختلف در کارگاه های مختلف متفاوت است. بیش تر واحدها که در این پژوهش کارگاه های کوچک می باشند ترجیح می دهند از انواع مواد اولیه استفاده نمایند (۳۸ درصد) و استفاده از نراد در رتبه بعدی قرار گرفته است (۳۴ درصد). یکی از دلایلی که می توان برای استفاده کم تر این کارگاه ها از MDF عنوان کرد قیمت بالای انواع ماشین آلات مورد استفاده و نیاز به سرمایه گذاری بالا می باشد.

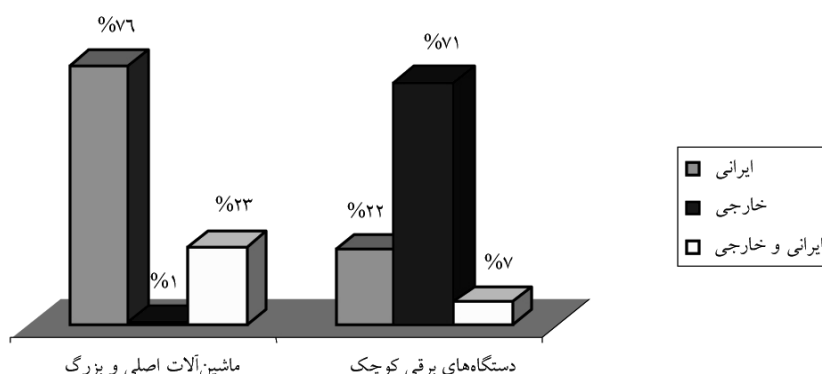
در پرسش نامه در مورد دلایل استفاده از هر یک از مواد ذکر شده در بالا سؤال هایی پرسیده شد. شکل ۶ نشان می دهد که مهم ترین دلیل استفاده از مواد اولیه مختلف مصرفی، کیفیت مواد (۳۸ درصد) و سفارش مشتری (۳۲ درصد) می باشد. از دیگر دلایل ذکر شده قیمت مواد (۶ درصد) و زیبایی و تنوع در طرح و رنگ (۱۰ درصد) بوده است. قابل توجه می باشد که درصد بسیار کمی از تولیدکنندگان قیمت مواد را ملاک استفاده از آن عنوان کرده اند. همچنین ۱۴ درصد از پرسش شوندهگان دلایلی مانند دسترسی بیش تر به مواد، فراوانی در بازار، راحتی کار، فروش بهتر، سود بیش تر، ضایعات کم تر و... عنوان کرده اند.



شکل ۶- دلایل استفاده از مواد اولیه مختلف.

ماشین آلات موجود در کارگاه ها: برای اطلاع از انواع ماشین آلات موجود در کارگاه ها، ماشین آلات در دو گروه عمده ماشین آلات اصلی و بزرگ و دستگاه های کوچک برقی تقسیم شدند. گروه اول شامل ماشین آلاتی مانند اره نواری، اره مجموعه، دورکن، نوارلیه چسبان، PVC چسبان، فرز، گندگی، پرس و... می باشد و گروه دوم شامل دستگاه هایی مانند فارسی بر، سنباده، پولیش، فرز دستی، دریل و... می باشد.

با توجه به شکل ۷ مشاهده می‌گردد که ۷۶ درصد از ماشین‌آلات اصلی کارگاه‌ها را ماشین‌آلات ساخت ایران تشکیل می‌دهد، ۱ درصد این کارگاه‌ها فقط از ماشین‌آلات خارجی استفاده می‌کنند و در ۲۳ درصد آن‌ها هر دو نوع ماشین‌آلات داخلی و خارجی مشاهده می‌گردد. اما در مورد دستگاه‌های کوچک برقی بیش‌تر خارجی می‌باشند (۷۱ درصد).



شکل ۷- وضعیت ماشین‌آلات کارگاه‌های صنایع چوب استان گلستان.

بنابر بیانات پرسش‌شوندگان، با توجه به تفاوت قیمت ماشین‌آلات ایرانی و خارجی و این‌که در عمل تفاوت چندانی در کارایی ماشین‌آلاتی مانند اهر نواری، اهر گرد، فرز و گندگی و... ایرانی با خارجی توسط آنان مشاهده نمی‌گردد و با توجه به نبود سرمایه کافی و نبود امکان سرمایه‌گذاری بالا در این بخش بیش‌تر ماشین‌آلات ایرانی را برای خرید ترجیح می‌دهند. بیش‌ترین ماشین‌آلات خارجی مربوط به تولیدات از MDF از جمله دورکن (پانل‌بر)، نوار لبه چسبان و PVC چسبان می‌باشد. از سوی دیگر بیش‌تر دستگاه‌های کوچک برقی، خارجی می‌باشند و تقریباً از قیمت‌های مناسبی نیز برخوردارند.

جدول ۴- آماره‌های آزمون (Test Statistics).

دستگاه‌های برقی - دستی	ماشین‌آلات اصلی	مواد مصرفی اولیه	انبار محصولات تولیدی	انبار مواد اولیه	اندازه کارگاه
۸۵/۲۲۰	۱۱۵/۱۵۰	۲۷۲/۰۶	۳۱/۲۵۲	۷/۵۶۷	۵۲/۳۴۹
۲	۲	۳	۱	۱	۳
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۶	۰/۰۰۰

نتیجه گیری

هدف این پژوهش بررسی وضعیت کنونی واحدهای ساخت و تولید محصولات چوبی استان گلستان از نظر اندازه کارگاه، انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی، نوع مواد اولیه و ماشین آلات موجود در کارگاه و بررسی چالش‌های موجود بوده است. توان مالی پایین بیش‌تر فعالان بخش صنایع چوب موجب شده تا بیش‌تر کارگاه‌های تولیدی صنایع چوبی، کارگاه‌های کوچک و خیلی کوچک باشند که توسط یک نفر و با سرمایه‌ای اندک راه‌اندازی شده‌اند و همه این کارگاه‌ها توسط بخش خصوصی راه‌اندازی شده‌اند. در بیش‌تر آن‌ها به‌علت نبود سرمایه کافی و تولید سازه‌های چوبی به‌صورت سفارشی بوده، انبار مواد اولیه و محصولات تولیدی وجود ندارد و به‌دلیل سفارشی بودن تولیدات، از بیش‌تر مواد اولیه موجود در بازار به‌صورت خرید مقطعی برای ساخت استفاده می‌کنند. از دیگر دلایل استفاده از برخی مواد مانند نراد، تخته‌خرد چوب روکش شده و MDF، کیفیت مواد، قیمت مواد و زیبایی و تنوع در طرح و رنگ می‌باشد. با توجه به تفاوت قیمت ماشین‌آلات ایرانی و خارجی و با توجه به نبود سرمایه کافی و نبود امکان سرمایه‌گذاری بالا در این بخش بیش‌تر ماشین‌آلات ایرانی را برای خرید ترجیح می‌دهند. بیش‌ترین ماشین‌آلات خارجی مربوط به تولیدات MDF از جمله دورکن (پانل‌بر)، نوار لبه‌چسبان، PVC چسبان و... و همچنین دستگاه‌های کوچک برقی می‌باشد. در این زمینه نیاز به سرمایه‌گذاری کلان و حمایت دولت و به‌ویژه اختصاص تسهیلات بانکی با بهره‌های پایین کاملاً احساس می‌شود.

به‌علاوه پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌هایی در زمینه میزان سرمایه اولیه برای شروع کار، تأثیر میزان تخصص شاغلان در این رشته بر کارایی آن‌ها، نوع محصولات تولیدی، میزان و مقدار محصولات تولیدی، نحوه فروش محصولات تولیدی، نحوه بازاریابی، ضرورت بازاریابی، مشکلات بازاریابی، میزان رقابت در سطح شهر، استان و کشور و... انجام گیرد. همچنین انجام پژوهش‌هایی مشابه در استان‌های مختلف، وضعیت این صنف را در کشور روشن‌تر نموده و باعث درک بهتر مشکلات این صنف، ایجاد شناخت بهتر در فارغ‌التحصیلان این رشته و امکان کارآفرینی می‌گردد.

منابع

1. Arian, A. 2003. Investigation of MDF Market and its Impact on Particle board market in Iran. Thesis of M.Sc. Islamic Azad University, Sciences and Researches Branch. (In Persian)
2. Arian, A. and Koushki, M. 2006. Investigation of Market and Industries of Wood Composite in the Middle East. Iran Wood, Furniture and Paper Industry J. 22: 17-19. (In Persian)
3. Chang, S.J. 2009. What Do Manufacturers Need for Business. Iran Wood, Furniture and Paper Industry J. 47: 44-45.
4. Delavar, A. 2002. Research Methods in Psychology and Educational Sciences. Virayesh Press. Twelfth printing. Third edition. (In Persian)
5. Department of Statistics and Information. Planning Department of Governor of Golestan. 2008. Statistical Yearbook. (In Persian)
6. Doosthoseini, K. 2001. Wood Composite Materials, Manufacturing, Applications. Tehran University Press, 648p. (In Persian)
7. Mirmohamadi, M. 2007. Investigation of World Market of Wood Raw Materials. Iran Wood, Furniture and Paper Industry J. 30: 22-25. (In Persian)
8. Negari, A. and Rafighi, A. 2009. Investigation of Situation of Internal Market of Laminated Wood Composite. Thesis of M.Sc. Gorgan. University of Agricultural Sciences and Natural Resources. (In Persian)
9. Nemli, G., Hiziroglu, S., Serin, H., Akyus, K.G. and Toksoy, D. 2007. A Perspective from Furniture and Cabinet manufactures in Turkey. Bulding and Environment, 42: 1699-1706.
10. Shahbaz, H. 2002. Forest Products Marketing in Iran. Iran Wood, Furniture and Paper Industry, J. 3: 88-95. (In Persian)
11. Volsky, R.P. and Wu, Q. 2001. A Brif Look at Raw Material Usage in the Furnitur and Cabinet Industries in the Southern United States. For. Prod. J. 51: 9. 25-29.
12. Wu, Q. and Volsky, R.P. 2000. A Perspective from Furniture and Cabinet manufactures in the Southern united states. For. Prod. J. 50: 9. 45-50.



Gorgan University of Agricultural
Sciences and Natural Resources

J. of Wood & Forest Science and Technology, Vol. 20 (2), 2013
<http://jwfst.gau.ac.ir>

WoodWorking Workshops Status in Golestan Province

***S. Yadolahi¹ and A. Rafighi²**

¹Faculty of Member, Islamic Azad University, Sama Organization, Azadshahr Branch,

²Assistant Prof., Faculty of Wood and Paper Engineering, Gorgan University of
Agricultural Sciences and Natural Resources, Iran

Received: 10/23/2010; Accepted: 04/14/2012

Abstract

In this study, present status of woodworking workshops in size, storage of raw materials and storage of products of woodworking workshops, raw materials and machinery were investigated. Investigation was obtained through 127 questionnaires from woodworking workshops in Golestan province that are active cabinet manufacturing, office and home furniture, and home decoration. Analyze of data showed that 52% of wood working workshops are small and then most woodworking workshops are very small. Most woodworking workshops have been launched by one person with little capital and all woodworking workshops are private. 62% of woodworking workshops do not have raw materials warehouse and 75% do not have woodworking products warehouse. Main cause of lack of raw material and wood products warehouse is lack of adequate capital. 40% of the carpentry use workshop space for storage of raw materials. 38% of woodworking workshops use types of raw materials, 34% of their use only spruce and 18% of their use MDF and coated particle board. Main reasons of use of different materials are quality and costomer. 79% of main wood machinery are made in Iran but in the case of small electrical machines are mostly foreign.

Keywords: Woodworking workshop, Wood machinery, Wood products, Golestan province

* Corresponding Author; Email: s.yadollahi@yahoo.com